

Jelentés

Herényi Károly (MDF) képviselő által „Mire jó a kék könyv?” címmel I/6422. számon benyújtott interpelláció tárgyában folytatott bizottsági tárgyalásról és döntésről

Az Országgyűlés 2008. október 6-ai ülésén 183 igen szavazattal, 181 nem ellenében, 3 tartózkodás mellett nem fogadta el az interpellációra Szűcs Erika szociális és munkaügyi miniszter által adott választ.

Az Országgyűlés elnöke az interpellációt megtárgyalásra kiadta a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottságnak.

A bizottság 2008. november 17-ei ülésén a tárgyalást lefolytatta és 10 igen, 8 nem szavazattal tartózkodás nélkül meghozott döntésével a Házaszabály 117. § (4) bekezdés b) pontja alapján javasolja, hogy

az Országgyűlés fogadja el az interpellált által kiegészített választ.

Az interpellált minisztert helyettesítő Simon Gábor államtitkár által írásban megküldött és szóban kiegészített válasz:

Elsősorban fogalmilag kell megkülönböztetnünk az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatást az állampolgárok közötti együttműködés, hagyományosan mondva a „kaláka”, munkavégzéstől. Míg az első jogilag rendezett, szabályozott az 1997. évi LXXIV. törvénnyel, és így ellenőrizhető, addig a másik egy rokoni, baráti kapcsolaton alapuló szívességi munkavégzés ellenérték fizetése nélkül, ahol nem keletkezik jogviszony.

Az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás egyszerűsített foglalkoztatás, külön szerződés nélkül jön létre, de szabályai kötöttek.

A fehér oldalt legfeljebb 5 egymást követő napon történő munkavégzésre lehet használni, ugyanannál a vállalkozásnál legfeljebb 15 napig és egy év alatt összesen 90 napra növelhető. Amennyiben több vállalkozásnál is végez alkalmi munkát a maximum évi 120 nap.

A kék oldalt akkor, ha a munkáltató magánszemély/ek, non-profit szervezet/ek ebben az esetben több foglalkoztató esetén már 200 nap a maximum.

A zöld oldalt a mezőgazdasági idénymunkásoknak kell kitölteni, amikor a foglalkoztatás szezonális jellege miatt 1 hónapban a 15 napot meghaladón is dolgozhatnak és itt akár külföldi is foglalkozható évente 60 nap időtartamban, ha rendelkezik munkavállalási engedéllyel.

Az interpellációban elhangzott példa a szüretelés ellenőrzése során az OMMF igyekezett a legkevesebb kellemetlenség okozása mellett meggyőződni a valós helyzetekről.

Tudni kell, hogy az OMMF ellenőrzései során igen magas százalékban szabálytalan, fekete foglalkoztatást tárt fel pld: az építőiparban a foglalkoztatottak 64%-ában, a mezőgazdaságban 52%-ban foglalkoztattak szabálytalanul.

A 2008. szeptember 1-30 között lezajlott ellenőrzések során szintén találkoztak ezzel a problémával. Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnökhelyettese szerint a munkaügyi ellenőröknek a helyszínen kell megítélni, hogy a munkavégzés szívességi vagy sem. Áttekintettük, hogy mi erre a kialakult gyakorlat; a legfontosabb elem, hogy történik-e ellenérték fizetése, pénzben vagy természetben, a természetbeni juttatás olyan mértékű-e amely a munkaerő átengedésének ellenértékéül szolgálhat. Nyilatkoztatják erről a foglalkoztatót és a munkavégzőt egyaránt. A munkavégzéssel kapcsolatos kérdések fő iránya: volt-e már máskor is itt, ismeri-e e többieket és a foglalkoztatót, utasításra végez-e a feladatot, elhagyhatja-e a munkavégzés helyét, pihenhet-e, maga helyett helyettest kell-e állítania, miként érkezett a munkavégzés helyszínére, étkezése biztosított-e. Ezek a kérdések alapján megkülönböztethető a szervezett munkavégzés az esetszerűen baráti vagy jószomszédi kapcsolaton alapuló, szívességi munkavégzéstől.

Ugyanakkor nem tekinthetünk el attól a tényről sem, hogy az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás a 2005 évben bekövetkezett szabálmódosítás nem érte el a célját, újabb anomáliákat szült, a normál és határozatlan idejű munkaviszonyokat átalakítják AM - könyves foglalkoztatásra és tapasztalható, hogy a feketefoglalkoztatás melegágyává vált, 2007 évben az átlagosan ledolgozott napok száma összesen 21 nap volt. Ez önmagában irreális.

Mindezeket figyelembe véve az alkalmi munkavállalás szabályainál a tárca egy új, az eredeti célhoz visszatérő szabályozást, három területen alkalmazható foglalkoztatást - magánszemély munkáltatók, nonprofit szervezet, mezőgazdaság - kíván az Országgyűléshez beterjeszteni, és hogy az alkalmi munkavállalói könyvvel mindennap tapasztalható visszaéléseket kizárják, a bejelentés elektronikusan fog megtörténni, ezért a lehetőleg a végletekig leegyszerűsített módon.

A bizottsági ülésen a vitában V. Németh Zsolt és Rácz István (Fidesz) képviselők hozzászólásaikban jelezték, hogy a munkaügyi ellenőrzések során az ellenőrzöttek többször érzik zaklatónak az ellenőr tevékenységét.

A szívességi munkavégzés nem szabályozott, nem is kívánják a szabályozását, de magyarországi viszonylatban vidéken igen elterjedt forma és nem látják biztosítottak a zavartalanságát, inkább a termelő vállalatnál, a nagy mezőgazdasági vállalkozónál illetve az építőiparban látják szükségesnek az ellenőrzéseket és nem ezeknél a baráti munkavégzéseknél.

A bizottság többségi véleményének előadója: Filló Pál (MSZP)

kisebbségi előadója: V. Németh Zsolt (Fidesz)

Budapest, 2008. november 28,

Gúr Nándor
a bizottság elnöke

